

नव जानचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

लमस्टोरी फिल्म निर्देशनमा सफल मानिएका सुदर्शन थापाले फिल्म 'प्रेमगीत'को बेलादेखि अभिनेता अनमोल केसीसँग सहकार्यको प्रयास गरेका थिए । करिब ७ वर्षपछि उनीहरुबीच सहकार्य सम्भव भएको छ । 'रावायण' नाममा बन्न लागेको फिल्ममा सुदर्शनले अनमोललाई निर्देशन गर्ने भएका छन् । आगामी अक्टोबर छायांकन सुरु हुन लागेको फिल्मको निर्माण सुदर्शन आफैले गर्नेछन् । एवसन् लमस्टोरी कथामा बन्न लागेको फिल्ममा पहिलो पटक अनमोल दोहोरो भूमिकामा देखिँदैछन् ।

आजको विचार...

डा.राजेश्वरामा...
(दुई पेजमा)

राजेश्वर पन्थी

गाथिका अञ्जु पन्तको नयाँ गीत 'तिमो सुन्दर रुप'का शब्दहरु हुन् यी । गायनमा उनलाई रञ्जन राईले साथ दिएका छन् । गीतका शब्द अञ्जुकै श्रीमान् थिर कोइरालाले कोरेका हुन् भने संगीत नवीन कार्कीले भरेका छन् । गीतमा विशाल निरौलाको संगीत संयोजन छ । 'अञ्जु पन्त अफिसियल' युट्युब च्यानलबाट सार्वजनिक गीतमा प्रेमभाव व्यक्त गरिएको छ । गीतको मिडियोलाई विक्रम चौहानले कोरियोग्राफी तथा निर्देशन गरेका छन् । मिडियोमा परि तोषिका पन्त र विक्रम बुढाथोकी फिचर्ड छन् । परिचयिका अञ्जुकी छोरीसमेत हुन् ।

□ वर्ष २२ □ अंक १४ □ २०८० साउन १४ गते आइतबार 30 July 2023, Sunday □ पृष्ठ संख्या ४ मूल्य रु ५/-

सक्षिप्त समाचार

अभै केही दिन वर्षा

पाल्पा साउन १३/अभै केही दिन वर्षाको सम्भावना रहेको जनाइएको छ । अहिले देशभर मनसुनी वर्षा भइरहेकोले त्यो समय अभै केही दिने रहने छ । मुलुकमा मनसुनी वायुको आंशिक प्रभाव रहनुका साथै मनसुनको न्यून चापीय रेखा सरदर स्थानको दक्षिणतर्फ अवस्थित रहेकाले देशका आधिकंश स्थानमा वर्षा भइरहेको हो । जल तथा मौसम विज्ञान विभाग मौसम पूर्वानुमान महाशाखाका अनुसार उक्त मौसमी प्रणालीको प्रभावले अभै केही दिन निरन्तर वर्षाको सम्भावना छ । देशका धेरैजसो स्थानमा आगामी दुई/तीन दिन निरन्तर वर्षाको सम्भावना रहेको छ । नेपालमा मनसुन गत वर्ष जेठ ३१ गतेदेखि प्रवेश गरे पनि देशभर फैलिन भन्ने दुई साता लागेको थियो ।

सिद्धबाबा सुरङमार्ग : पहिरोले क्षति काम रोकियो

रामचन्द्र रायमाझी

पाल्पा, साउन १३/ सिद्धबाबा सडक खण्डमा सुरङमार्ग निर्माणको कामले गति लिइरहेका बेला निरन्तर गएको पहिरोका कारण अवरोध सिर्जना गरेको छ । केही दिनदेखिको परेको अविरल वर्षासँगै खसेको पहिरोले निर्माणधिन सुरङमार्गको उत्तर र दक्षिणतर्फको प्रवेशद्वारमा अवरोध सिर्जना गरेको हो ।

एक हप्ता अघि दक्षिण सिद्धबाबा मन्दिरतर्फको सुरङ प्रवेशविन्दु रिप पोर्टल पहिरोले पुरेको थियो । त्यस यता पटक-पटक गएको पहिरोले उत्तरतर्फको प्रवेशविन्दुमा समेत क्षति पुऱ्याएको छ । दक्षिणतर्फको प्रवेशद्वार पहिरोले भत्काएको छ भने उत्तरतर्फको प्रवेशद्वार पहिरोले पुरिएको सिद्धबाबा सुरङमार्ग योजना कार्यालयकी इन्जिनियर सविता ज्ञवालीले बताइन् ।

उत्तरतर्फकोमा ५० मिटर माथिबाट ठूलो चट्टानसहित पहिरो खसेर ढोकालाई क्षति पुऱ्याएको देखिन्छ । दुवैतर्फको प्रवेश मार्गमा पहिरोले क्षति पुऱ्याएकाले काम

रोकिएको इन्जिनियर ज्ञवालीले बताइन् । पानी पर्नासाथ पुनः पहिरो खस्न सक्ने जोखिम रहेको उनको भनाई छ । बर्खाको समय भएकाले नेपाली प्राविधिकरूले ढलान गर्न नहुने भने पनि परियोजनाले एक हप्ता पहिले नै प्रवेश

द्वारको ढलान गरेको थियो । 'ठेकेदार कम्पनीलाई वर्षा लागि सकेकाले पहिले नै काम नगर्न भनेका थियौं', तर उहाँहरूले काम गरेपछि अहिले यस्तो अवस्था भयो' इन्जिनियर ज्ञवालीले भनिन् । पहिरोका कारण सुरङमार्गमा

क्षति पुगेको भए पनि यकिन विवरण भने आएको छैन । चाइना स्टेट कन्स्ट्रक्सन इन्जिनियरिङ कर्पोरेसनले ७ अर्ब ३४ करोड २१ लाख रुपैयाँमा सुरङमार्गको काम अगाडि बढाएको थियो । एक हजार एक सय २६ मिटर दूरी रहेको सुरङमार्गको काम तीव्रगतिमा अगाडि बढिरहेका बेला पहिरोले दुवै प्रवेशविन्दुमा क्षति पुगेको छ । स्विस एजेन्सी फर डेभलपमेन्ट एन्ड कर्पोरेसन (एसडीसी) ले गरेको अध्ययन प्रतिवेदनअनुसार नै काम अघि बढेको सडक विभागले जनाएको छ । सिद्धबाबा सुरङमार्ग ५ वर्षभित्र बन्ने गरी ठेक्का लागे पनि एक वर्ष बढी म्याद गुजिसकेको छ । सम्झौता अनुरूप काम भए चार वर्षमा सिद्धबाबामा सुरङ मार्ग बन्ने छ । सुरङमार्गको आकार लिइसकेको अवस्थामा पहिरोले बगाएपछि निर्माणमा ढिलाई हुने आशंका गरिएको छ ।

exchange & UPGRADE

GUARANTEED ADDITIONAL
Rs. 7000

SURE SHOT CASH DISCOUNT
Rs. 7000

FREE HELMET

FINANCE SCHEME
EASY FINANCE | 0% INTEREST RATE
LOWEST EMI START FROM RS. 99/- PER DAY

Finance powered by **M&W** **SHRAWAN 14TH - 19TH**

TANSEN, PALPA | **075-520445, 9847110382,**
GYANENDRA AUTO WORKS | **9847128147**

वार्षिक कार्ययोजना बनाउँदै प्रेस युनियन पाल्पा

पाल्पा, साउन १३/जिल्लाका प्रजातान्त्रिक पत्रकारहरूको साभ्का संस्था नेपाल प्रेस युनियन पाल्पा शाखाले वार्षिक कार्ययोजना बनाएर अगाडि बढ्ने भएको छ । युनियनको शनिबार बसेको कार्यसमितिले सल्लाहकारको बैठकले गतिविधिहरूलाई थप व्यवस्थित गर्दै संगठन चलायमान बनाउन वार्षिक कार्ययोजना बनाएर अगाडि बढ्ने निर्णय गरेको हो ।

बैठकले युनियनलाई आर्थिक रूपमा मजबुत बनाउनेदेखि संगठन चलायमान बनाउन वार्षिक कार्ययोजना बनाउने निर्णय गरेको छ । उसले जिल्लाका १० वटै स्थानीय तहमा घुम्ती बैठक सञ्चालन गर्ने, पत्रकारहरूको क्षमता अभिवृद्धिका तालिम सञ्चालन गर्ने, श्रमजीवी बुलेटीनलाई निरन्तरता दिने, महिला विभाग गठन तथा परिचालन गर्ने, पत्रकार भेटघाट तथा अन्तर्क्रिया गर्ने, स्थानीय सरकारसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया गर्ने, मासिक रूपमा बैठक बस्ने, अतिथिहरूलाई कार्यालयमा स्वागतसँगै छलफल, अन्तर्क्रिया गर्ने, भ्रमण तथा बन्भोजन कार्यक्रम गर्ने, सदस्यता विस्तारलाई निरन्तरता दिने, पत्रकार कल्याणकोषको कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्ने, भित्तेपत्रो प्रकाशन गर्ने, प्रेस युनियनको स्थापना दिवस,साधारण सभा, वीपी स्मृति, वीपी जयन्ती जस्ता कार्यक्रम गर्ने वार्षिक कार्ययोजनामा समावेश गरेको छ । बैठकले श्रमजीवी पत्रकारको सामाजिक सुरक्षाका लागि

'नेपाल प्रेस युनियन कल्याणकारी कोष' स्थापना र सञ्चालनका लागि कार्यविधि निर्माण गर्ने निर्णय पनि गरेको छ । कार्यविधि निर्माणका लागि युनियनका सल्लाहकार तथा केन्द्रीय उपाध्यक्ष माधव अर्यालको संयोजकत्वमा चार सदस्यीय समिति समेत गठन गरिएको छ । जसको सदस्यमा युनियनका सल्लाहकार प्रकाश नेपाल, कविराज नेपाल, शंकर भण्डारी नेपाल, कविराज नेपाल र कोषाध्यक्ष दिपक भट्टराई रहेका छन् । बैठकले सदस्य मीना कुमालको संयोजकत्वमा महिला विभाग गठन गर्ने निर्णय समेत गरेको छ । युनियनलाई थप चलायमान र सशक्त बनाएर लैजान आफुहरू सक्रिय भएर लागेको युनियनकी जिल्ला अध्यक्ष मन गह्रिरेले बताइन् । उनले युनियनका गतिविधिहरूलाई थप व्यवस्थित र गतिशिलता प्रदान गर्न वार्षिक कार्ययोजना नै बनाएर अगाडि बढ्न लागिएको जानकारी गराइन् । युनियनका केन्द्रीय उपाध्यक्ष माधव अर्यालले पाल्पा शाखाले वार्षिक कार्ययोजना बनाएर अगाडि बढ्ने जुन जमर्को गरेको छ, त्यो प्रशंसनीय रहेको बताए । उनले पदीय जिम्मेवारीमा

बसेकाहरूले जिम्मेवारीपूर्वक काम गरे संगठन बलियो हुने धारणा व्यक्त गरे । युनियनका निवर्तमान अध्यक्ष तथा सल्लाहकार भरत शर्माले युनियनलाई बलियो बनाउन सबै सदस्यहरू एक भएर अगाडि बढ्नुपर्ने बताए । बैठकमा युनियनका सल्लाहकारहरू प्रकाश नेपाल, कविराज नेपाल, शंकर भण्डारी लगायतले युनियनमा पत्रकारहरूले प्रतिशोधको भावना नराखी आ-आफ्नो ठाउँबाट जिम्मेवारीपूर्वक काम गर्न सके युनियन भएको अनुभूत हुने बताए । बैठकमा युनियनका उपाध्यक्ष तथा श्रमजीवी बुलेटीनका प्रधान सम्पादक रामचन्द्र रायमाझीले श्रमजीवी बुलेटीन प्रकाशनमा सहयोग पुऱ्याउनेहरूप्रति आभार व्यक्त गर्दै आगामी अंकहरूमा समेत सबैको सहयोग र साथ आवश्यक रहेको बताए । कोषाध्यक्ष दीपक भट्टराईले कार्यालयको आर्थिक अवस्थाको बारेमा जानकारी गराउँदै संस्थालाई बलियो र चलयमान बनाउन आर्थिक रूपमा सक्षम हुन आवश्यक रहेको धारणा व्यक्त गरे ।

...बाँकी अन्तिम पेजमा

कृषि

सडक भत्किँदा उत्पादित तरकारी खेतमै कुहिँदै

दार्चुलाको व्यास र सदरमुकाम खलझासम्म जोड्ने एकमात्र सडक खलझा-तिङ्कर सडक बन्द हुँदा किसानले उत्पादन गरेको तरकारी खेतमै कुहिन थालेको छ । असार दोस्रो सातादेखि वर्षाका कारण अवरुद्ध सो सडक खण्डका विभिन्न ठाउँमा पहिरो खस्दा सडक बन्द भएको हो । सडक बन्द भएपछि व्यासमा उत्पादित आलु दुवानी गर्न नसकिँदा खेतबारीमै कुहिन थालेको कृषक हरिश धामीले बताए । व्यास गाउँपालिकाको कृषि विकास शाखाको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा उत्पादन गरिएको कृषि उत्पादन

खेतबारीमा कुहिन थालेपछि किसान चिन्तित भएका छन् । सरकारले उत्पादनमा मात्रै लगानी गरेर नहुने भन्दै उत्पादित कृषिउपजको दुवानीमा समेत सहयोग गर्नुपर्ने व्यासका कृषकको भनाइ छ । जनभावना साना किसान कृषि सहकारी संस्था लिमिटेडले उत्पादन गरेको आलु खेतबारीमै कुहिन थालेको गाउँपालिकाको कृषि शाखाका प्रमुख विश्वेश्वरप्रसाद बडूले बताए । उनका अनुसार गाउँपालिका को आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा किसानले उत्पादन गरेको छ सय क्विन्टल आलु खेतबारीमा कुहिन थालेको छ । एक सय क्विन्टल आलु खेतबाट निकालेको तथा पाँच सय

क्विन्टल आलु खेतबारीबाट निकाल्न बाँकी रहेको उनले जानकारी दिए । 'न त सडक छ, न त कोल्डस्टोर नै, व्यासका किसानले उत्पादन गरेको कृषिउपज दिनप्रति दिन खेतबारीमै कुहिँदै गएको छ', कृषक अकबरसिंह धामीले भने । बजारीकरणमा कृषि ज्ञान केन्द्र दार्चुलाले सहयोग गर्ने भने पनि सडक अवरुद्ध हुँदा कृषकले उत्पादन गरेकोआलु व्यासमै कुहिन थालेको छ । "हरेक वर्ष असारको सुरुआतमै सडक अवरुद्ध हुन्छ, कृषकले उत्पादन गरेको तरकारी खेतबारीमै कुहिन्छ, व्यासवासीको दुःख सम्झ्ने कोही छैन", अर्का किसान प्रमानन्द भट्टले भने ।-रासस

५१ करोडको कोदो भारतबाट आयात

मुलुकको पूर्वी पहाडी जिल्लामा कुनै बेला पर्याप्त मात्रामा उत्पादन हुने कोदो पछिल्लो समय भारतबाट आयात गर्ने गरिएको छ । युवा वैदेशिक रोजगारीमा जाने गरेका कारण गाउँमा खेत बाँझै छन् । यस्तोमा कोदोमा पनि हामी भारतमाथी नै निर्भर हुनुपर्ने अवस्था आएको हो । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा पूर्वीनाका काँकडभिट्टा भएर रु ५१ करोड ३१ लाख २० हजार बराबरको कोदो भारतबाट आयात भएको तथ्याङ्क छ । काँकडभिट्टा प्लान्ट क्वारेन्टिन कार्यालयका सूचना अधिकारी चन्द्रकिशोर ठाकुरका अनुसार सो अवधिमा १६ हजार ३५ मेट्रिक टन कोदो आयात गरिएको छ । यसैगरी गाउँघरमा फालाफाल उत्पादन हुने फर्सी नबिकेर किसानले गाईबैसीलाई खोले पकाएर खुवाउने गरेको अवस्थामा त्यही फर्सी भारतबाट ठूलो मात्रामा आयात हुने गरेको छ । सूचना अधिकारी ठाकुरका अनुसार आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा भारतबाट रु सात करोड ५७ लाख २८ हजार मूल्यको चार हजार सात सय ३३ मेट्रिक टन फर्सी आयात गरिएको छ । कोदो र फर्सीमात्र होइन फापर, खुर्सानी, धिरौला, लौका, करेला, तरुल, भिन्डी, सिमीलगायतका वस्तु भारतबाट आयात गर्ने गरिएको छ । गत आवमा रु १९ करोड ८३ लाखको १२ हजार तीन सय ९९ मेट्रिक टन हरियो खुर्सानी पूर्वीनाका हुँदै भारतबाट भित्रिएको छ । सोही अवधिमा रु ३१ करोड ९८ लाख बराबरको १९ हजार नौ सय ८८ मेट्रिक टन करेला, रु १८ करोड ७४ लाख ७२ हजारको ११ हजार सात सय १७ मेट्रिक टन भिन्डी र रु आठ करोड ९६ लाख ८० हजार बराबरको पाँच हजार छ सय पाँच मेट्रिक टन सिमी भारतबाट आयात गरिएको ठाकुरले जानकारी दिए । पूर्वीनाकाबाट सोही अवधिमा रु ८० करोड ९९ लाख ८४ हजारको २५

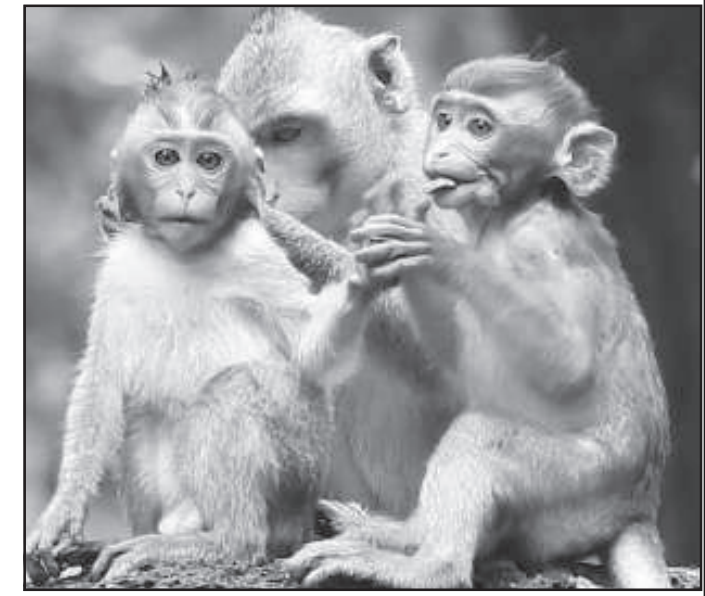
हजार तीन सय १२ मेट्रिक टन प्याज, रु ६० करोड ८१ लाख ६० हजार बराबरको ३८ हजार १० मेट्रिक टन गोलभेंडा, रु दुई करोड ७१ लाख ५२ हजारको एक हजार छ सय ९७ मेट्रिक टन धिरौला, रु चार करोड ९८ लाखको तीन हजार एक सय १३ मेट्रिक टन लौका, रु तीन करोड १० लाख बराबरको एक हजार नौ सय ३८ मेट्रिक टन तरुल र रु तीन करोड ४० लाख ९६ हजारको दुई हजार एक सय ३१ मेट्रिक टन सुठुनी भारतबाट आयात गरिएको तथ्याङ्क छ । सूचना अधिकारी ठाकुरका अनुसार गत आवमा रु ४४ लाख ८० हजारको एक सय १२ मेट्रिक टन फापर, रु छ करोड ६६ लाख ६६ हजार बराबरको दुई हजार ८३ मेट्रिक टन अम्बक र रु ३४ लाखको पानको पात भारतबाट आयात भएको छ । कार्यालयका अनुसार सोही अवधिमा रु १७ करोड ३१ लाख २० हजारको चार हजार तीन सय २८ मेट्रिक टन चामल र रु १७ करोड २८ लाख २४ हजार बराबरको सात हजार दुई सय

एक मेट्रिक टन तरबुजा समेत भारतबाट आयात गरिएको छ । पूर्वीनाका काँकडभिट्टाबाट गत आवमा रु छ अर्ब २९ करोड ९१ लाख ४९ हजारको तरकारी र फलफूल आयात गरिएको छ । र तीन अर्ब ३५ करोड नौ लाख ८१ हजारको ताजा तरकारी र रु दुई अर्ब ९४ करोड ८१ लाख ६८ हजारको फलफूल आयात गरिएको कार्यालयको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ । भारतबाट आयातित तरकारीका कारण स्वदेशमा किसानले उत्पादन गर्दै आएको तरकारी बाली बजारमा बिक्री नभएको मेचीनगरको महालक्ष्मी कृषि सहकारी संस्थाका संस्थापक अध्यक्ष दुर्गा खतिवडाले बताए । संस्थाले जग्गा भाडामा लिएर सञ्चालन गरेको कृषि फार्ममा उत्पादन भएको भिन्डीले उचित बजारभाउ नपाएपछि घाटा सहेर अतिक्रम मूल्यमा बिक्रीलायलाई बेच्नुपरेको उनको भनाइ छ । इलाम नगरपालिका-१२ की तुलसा रायले करिब एक टुक फर्सी बिक्री नभएपछि गाईवस्तुलाई खोले खुवाएको बताइन् ।-रासस

बाली बीमाप्रति देखिएन किसानको आकर्षण

बाँदरका कारण बर्सेनि खेतीमा नोक्सानी खेप्दै आएका बागलुङका किसानको बाली बीमाप्रति भने आकर्षण देखिँदैन । वर्षा, हिमपात, असिना, हावाहुरी तथा जङ्गली जनवारले बालीमा क्षति भएको खण्डमा बीमा गरेपछि सो बापतको रकम उपलब्ध हुन्छ ।

बाँदरका कारण किसानको बालीमा बर्सेनि नोक्सानी भइरन्छ तर नोक्सानीको भरपणोषणका लागि आवश्यक रहेको बाली बीमातर्फ भने यहाँका किसान आकर्षित नभएको पाइएको छ । कृषि ज्ञान केन्द्र बागलुङले बाली बीमा गर्नका लागि किसानलाई 'प्रिमियम रकम'समेत प्रदान गर्छ । बालीको सम्भावित क्षतिपूर्ति किसानको ध्यान नगएको कृषि ज्ञान केन्द्रले जनाएको छ । गत आवमा किसानलाई बाली बीमाको प्रिमियम भुक्तानीका लागि कृषि ज्ञान केन्द्रले दुई लाख ४० हजार रकम विनियोजन गरेको थियो । हजारौँ किसान रहेको बागलुङमा बाली बीमा कार्यक्रमबाट लाभान्वित हुने किसानको सङ्ख्या १३ जना रहेको कृषि ज्ञान केन्द्रको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ । कृषि ज्ञान केन्द्रका प्रमुख भानुभक्त भट्टराईका अनुसार किसानले गरेको बाली बीमाका आधारमा केन्द्रले बीमाको प्रिमियम रकम प्रदान गर्ने भने पनि १३ किसानले २७ हजार प्रिमियम रकम लगेको बताए । 'कार्यक्रम हेर्दा सानो थियो तर यस्को प्रभावकारिता निकै ठूलो थियो, दुई लाख ४० हजारको बीमाले किसानको करोडौँ बालीको नोक्सानी व्यहोर्न

सक्दथ्यो,' उनले भने, 'किसान बाली बीमा नै गर्न चाहँदैनन् भन्ने हो, किसानलाई तत्कालैको नगदी अनुदान तथा उपकरण अनुदानमा आकर्षित छन्, बाँदरले पुऱ्याएको क्षतिको समेत बीमा भुक्तानी हुनेछ तर किसानले बाँदरको समस्या ल्याउनुहुन्छ तर बालीको बीमा गर्न मान्नु हुन्न ।' बाँदरलाई जङ्गली जनवारको क्षतिको रुपमा बीमा दावी गर्न सकिने जनाउँदै बाली बीमा गर्न किसानलाई प्रोत्साहनस्वरूपको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएपनि उनीहरू आकर्षित नभएको उनको भनाइ छ । भुक्तानी प्रक्रिया फन्फुटिलो भएका कारण किसानले बीमा गर्नेतर्फ आकर्षित नभएको जिल्ला कृषि सहकारी सैका अध्यक्ष नरबहादुर थापाले जानकारी दिए । 'साना किसान बीमाको विषयमा जानकारी नै छैनन्, तर ठूला कृषि फर्महरूले बीमा गरे

पनि प्रिमियम शुल्क लिन कृषि ज्ञान केन्द्र नगएकासमेत हुनसक्छन्,' उनले भने, 'किसानको पेसासमेत जोखिममा छ, जोखिम न्यूनीकरण र क्षतिपूर्तिको लागि किसानले बीमा गर्न आवश्यक छ ।' बाली बीमाप्रति किसान आकर्षित नभएपनि पशु बीमामा भने किसान आकर्षित भइरहेको भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र बागलुङका प्रमुख डा ऋषिराम सापकोटाले बताए । उनले पशुबाट बालीको भन्दा बढी क्षति हुने भएकाले किसान पशु बीमा गर्ने गरेका छन् । पशु बीमा गर्दा लाग्ने प्रिमियमको ८० प्रतिशत सीय सरकारले छुट दिने गरेको छ भने दुई वर्षअघि गण्डकी प्रदेशले २० प्रतिशत थप गरेर शतप्रतिशत छुटमा बीमा गर्ने गरे पनि अहिले प्रदेश सरकारको कार्यक्रम भने नरहेका उनको भनाइ छ । -रासस

स्थानीय फर्सी खोलेमा, भारतबाट सात करोडको आयात

पूर्वी पहाडी जिल्लामा फालाफाल उत्पादन हुने फर्सी नबिकेर किसानहरू गाईबैसीलाई खोले पकाएर खुवाउँछन् तर त्यही फर्सी बजारमा भने भारतबाट ठूलो मात्रामा आयात हुने गरेको छ ।

काँकडभिट्टास्थित प्लान्ट क्वारेन्टिन कार्यालयका अनुसार आर्थिक वर्ष २०७९-८० मा भारतबाट रु सात करोड ५७ लाख २८ हजार मूल्यको चार हजार सात सय ३३ मेट्रिक टन फर्सी आयात भएको छ । फर्सीमात्र होइन, नेपालको हिमालीबाहेक मधेश र पहाडी जिल्लामा अत्यधिक उत्पादन हुने कोदो, फापर, खुर्सानी, धिरौला, लौका, करेला, तरुल, भिन्डी, सिमीलगायतका भान्सामा उपभोग हुने खाद्यवस्तु अपत्यारिलो मात्रामा भारतबाट आयात हुने गरेको पाइएको छ । आव २०७९-८० मा पूर्वीनाका काँकडभिट्टा भएर रु ५१ करोड ३१ लाख २० हजार मूल्य बराबरको १६ हजार ३५ मेट्रिक टन कोदो भारतबाट आयात भएको काँकडभिट्टा प्लान्ट क्वारेन्टिन कार्यालयका सूचना अधिकारी चन्द्रकिशोर ठाकुरले बताए । उनका अनुसार गत एक वर्षमा रु १९ करोड ८३ लाख ८४ हजार मूल्य बराबरको १२ हजार तीन सय ९९ मेट्रिक टन हरियो खुर्सानी पूर्वीनाका हुँदै भारतबाट भित्रिएको छ । सोही अवधिमा रु ३१ करोड ९८ लाख आठ हजार मूल्य बराबरको १९ हजार नौ सय ८८ मेट्रिक टन करेला, रु १८ करोड ७४ लाख ७२ हजार मूल्य बराबरको ११ हजार सात सय १७ मेट्रिक टन भिन्डी र रु आठ करोड ९६ लाख ८० हजार मूल्य बराबरको पाँच हजार छ सय पाँच मेट्रिक टन सिमी भारतबाट उक्त नाका हुँदै आयात भएको ठाकुरले जानकारी दिए । पूर्वीनाकाबाट सोही अवधिमा रु ८० करोड ९९ लाख ८४ हजार मूल्य बराबरको २५ हजार तीन सय १२ मेट्रिक टन प्याज, रु

दुई सय एक मेट्रिक टन तरबुजा भारतबाट आयात भएको छ । पूर्वीनाका काँकडभिट्टाबाट विगत एक वर्षमा जम्मा रु छ अर्ब २९ करोड ९१ लाख ४९ हजारको तरकारी र फलफूल आयात भएको थियो । जसमा रु तीन अर्ब ३५ करोड नौ लाख ८१ हजार मूल्यको ताजा तरकारी र रु दुई अर्ब ९४ करोड ८१ लाख ६८ हजार मूल्यको फलफूल आयात भएको कार्यालयको तथ्याङ्कले देखाएको छ । भारतबाट आयातित तरकारीका कारण स्वदेशमा किसानले उत्पादन गर्दै आएको तरकारी बाली बजारमा बिक्री नभएको मेचीनगरको महालक्ष्मी कृषि सहकारी संस्थाका संस्थापक अध्यक्ष दुर्गा खतिवडाले गुनासो गर्नुभएको छ । उनका अनुसार संस्थाले जग्गा भाडामा लिएर सञ्चालन गरेको कृषि फार्ममा उत्पादन भएको भिन्डीले उचित बजारभाउ नपाएपछि घाटा सहेर अतिक्रम मूल्यमा बिक्रीलायलाई बेच्नुपरेको बताए । इलाम नगरपालिकावडा नं १२ की तुलसा रायले यही वर्ष बारीमा फलेका करिब एक टुक फर्सी नबिकेपछि गाईवस्तुलाई खोले खुवाएको बताए । 'बारीमा फलेका फर्सी, इस्कुस, बिहीजस्ता तरकारी बिक्री हुँदैनन्', रायले भने, 'त्यसै कुहिएर खेर जान दिनुभन्दा गाईवस्तुलाई खुवाउनु राम्रो हुन्छ जस्तो लाग्यो ।' -हावाकुरा डटकम

